

KARIN SMIRNOFF

mišpatr

překlad Lucie Olešová

≡ KNIHA ZLIN

Můj bratr

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

☰ KNIHA ZLIN

Karin Smirnoff

Můj bratr – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

KARIN SMIRNOFF

můj bratr

—

Přeložila Lucie Olešová

≡ KNIHA ZLIN

Helmer Grundström
LANGT NOL I VÅLA

Tam v bělostné dálce,
tam v severské říši,
hraju na harmoniku
pro bolest v duši.

Měch praskl.
Praská cosi v duši.
Tam v dálce severské,
tam v bělostné říši.

Jedna

Odjela jsem k bratrovi. Autobus mě svezl podél pobřeží vystoupila jsem u dálnice. Pak jsem se pěšky vydala do vesnice.

Sněžilo a zase začalo foukat. Vločky mi vířily okolo nízkých bot a kotníky mi mrzly jako kdysi v dětství.

Mohla bych zkusit stopovat ale nic nejelo. K bratrovu domu to bylo několik kilometrů a cesta stoupala do kopce.

Zpívala jsem si evertataubeho abych se nějak zabavila. Naši rodiče evertataubeho milovali a pak zemřeli.

Vítr mi zalézal pod kabát. Knoflík úplně nahoře chyběl a na krku mi tál sníh. Už bych tam měla být. Zasněžená krajina mi připadala cizí. Kdybych tak měla za zády aspoň stavení eskilabrännstroma. Zrychlila jsem. Kam až bárka dopluje a kdo tvrdí že jsi přišel na svět jak zpívá everttaube.

Ze sněhové vánice se vynořil uzlíček. Člověk choulící se ve větru. Nejdřív jsem nepoznala jestli to je muž nebo žena.

Vítr řezal. Padaly obrovské vločky. Tvor na okamžik zmizel ale potom se vítr rozhodl ukázat co umí a v oku bouře jsem ho najednou uviděla.

Cizí člověk.

To je ale počasí řekl když přišel blíž a já místo odpovědi přikývla. Zeptal se kam jdu a já že ke kippům.

Tos na křižovatce špatně odbočila zahuhlal zpoza šály. Mělas jít doprava. Můžu ti ukázat cestu dodal přátelsky. Mezi šálou a čepicí mu vykukoval nos a oči. Pokusila jsem se zachytit jeho pohled ale díval se přímo před sebe.

Můj kompas míří jenom jedním směrem dodal. Nabídl mi svoje rukavice.

Je to už dávno co se se mnou někdo podělil o rukavice. Necháपालa jsem jak jsem se mohla ztratit.

Otočili jsme se a vydali se zpátky. Schoulení proti větru jako sirotci ve vánici.

Bydlel nedaleko a jmenoval se john.

Já jsem jana řekla jsem jedu k bratrovi.

Jo já tvého bratra znám řekl. Vím kdo jsi.

Kam jdeš ty zakřičela jsem abych přehlušila vítr který nabral nový dech.

Nikam zakřičel on. Jenom mám rád špatné počasí.

Ukázal na užší cestu kde byly ve sněhu dosud viditelné mělké stopy. Bydlím kousek odsud. Pojď se ke mně na chvilku ohřát až bouře poleví můžeš jít dál.

Váhala jsem protože jsem ho neznala což bych měla. Navíc jsem věděla že ta cesta vede ke stavení eskilabrännströma.

Ty bydlíš tam na té samotě zeptala jsem se a on přikývl.

Nevěděla jsem že je obyvatelná. Máš rodinu nebo žiješ sám.

Tam může člověk žít jediné sám odpověděl.

Vítr mi dál metal sníh za krk. Ve tváři jsem už dávno ztratila cit. Šla jsem s ním.

Rozdělal v kuchyni oheň v kamnech a odněkud vytáhl světlý vlněný pléd který přes mě přehodil jak jsem tam

seděla ve spodkách a košilce na starožitné dřevěné lavici a oblečení mi schlo na židli.

Je z umedalenského blázince řekl. Když odtamtud vystěhovali blázny uspořádali aukci.

Na té místnosti mi bylo něco povědomého napadlo mě že jsem tam už určitě byla. Kuchyně byla stará ale působila útulně a přívětivě. Kromě lavice tam byl starší rozkládací stůl několik ručně otesaných židlí vysoká skříň a tikající hodiny co ukazovaly špatný čas.

Očividně bydlel v kuchyni. Spal zřejmě na lavici kde jsem teď seděla já a pohupovala nohama protože jsem nedosáhla na zem.

Ty bydlíš v kuchyni zeptala jsem se a obemkla rukama horký hrnek který mi podal.

Většinou jo odpověděl. Teda aspoň v zimě. V létě spím na půdě nebo v salonu jak se tady říká parádnímu pokoji.

Ten salon řekla jsem a vybavila si jednu matnou vzpomínku není tam náhodou malovaný strop. On přikývl a po způsobu stařečků usrkl s kostkou cukru mezi zuby kávu z podšálku.

V duchu jsem salon viděla. Byla tam černá truhla na ní stály žluté gumáky a ta truhla nešla otevřít. Nakonec jsem použila plochou železnou tyč kterou jsem našla zaraženou v zemi jako zrezivělý ukazatel. Vklínila jsem ji mezi truhlu a víko a viklala dokud zámek s prasknutím nepovolil.

Po pětadvaceti letech jsem zapoměla co bylo uvnitř. Možná nic jen zatuchlý vzduch.

Znalas mého bratra adama zeptal se.

Neznala.

Hrávali jsme si v seníku řekl. Skákali jsme z trámu salta do sena.

Adam byl o pár let starší a vždycky odvážnější než já i když jsem se odjakživa snažil svůj strach potlačovat. Jednou ukradl cigarety a nabídl mi je. Nechtěl jsem vypadat jako usoplenec tak jsem si vzal glennku bez filtru strčil si ji do koutku úst a bratr škrtl sirkou. Jenže kouř mi uvízl v krku já jsem se rozkašlal a glennka mi vypadla do sena. Najít v kupce sena doutnající cigaretu je podobně těžké jako najít tam jehlu.

Seno bylo čerstvé možná by zhasla sama ale čím víc jsme seno přehrabávali tím víc kyslíku jsme do něj dostali a najednou všude okolo nás hořelo.

Svalil jsem se na zem rozběhl jsem se na světlo a vzduch a za zadkem se mi jako ocas vlnil hustý dým. Utíkal jsem přes dvůr do domu pro pomoc ale pak jsem zjistil že adam se mnou není a rozběhl jsem se zpátky. Volal jsem ho. V prostoru mezi plameny a dýmem jsem uviděl jeho ruku visela přes okraj kupy sena.

Muž ztichl a otřel si oči. Posunul pár předmětů na lince. Plátýnkem vylovil sedlinu z kávy a odhrnul si z čela husté černé vlasy. Podíval se na mě a vysvětlil to.

Nejspíš se udusil. Rozběhl jsem se zadržel jsem dech a co nejrychleji jsem vyšplhal za ním. Chytil jsem ho za ruku a snažil se ho stáhnout dolů jenže byl moc těžký a já moc slabý.

Tak to bylo. Byl jsem moc slabý a nedokázal jsem bratra zachránit. Ani jsem necítil jak mi hoří vlasy. Vnímал jsem jenom hebkou kůži na adamově mrtvém předloktí.

Ty gumáky na truhle patřily jemu jestli tě to zajímá.

Byl to smutný příběh. Přišlo mi že lže.

V sálajícím teple a po horké kávě mě přemohla únava. Měla bych se obléct a vydat se zase do kopce k bratrovi ale

tělo mi ochablo a už se mi nechtělo vracet do bouře. Složila jsem nohy pod sebe a pokusila se přijít na to co tam voní. Nebyla to nepříjemná vůně. Tak nějak jsem si představovala vůni ciziny. Pach staroby řekla by matka a možná to opravdu byl jenom zápach staré špíny který jsem teď věřila jako honič na stopě. Ale ať jsem čichala sebevíc nedokázala jsem to rozpoznat.

Můžeš tady přespát jestli chceš řekl. Ustelu si na podlaze nebo se vyspím na židli.

Lavice byla rozkládací a i když nemám ráda doteky cizích lidí navrhla jsem že se na ni vejdem oba i když nám tam bude těsno.

Sfoukl lampu. Až teď mi došlo že v domě není elektřina. Ve ztichlé kuchyni se rozhostilo zvláštní ticho a za okny s jednoduchým sklem řádil sních zima a tma.

Nemohli jsme usnout. Hodiny plynuly a my naslouchali dechu toho druhého. Já jsem ležela na tvrdém okraji který mě tlačil do nohy. On byl namáčkнутý na opěradle. Vnímala jsem obrysy jeho těla i když jsme se skoro nedotýkali. Přesto jsem vdechovala jím vydechnutý vzduch jako bychom uvízli pod vodou a dělili se spolu o kyslíkovou bombu.

Stáhla jsem nohu zpátky do postele. Jeho paže už nedokázala vzdorovat a zapadla na svoje místo. Když mi ruka vklouzla do jeho otevřené dlaně naše myšlenky se uklidnily.

Probudila jsem se a bylo světlo. Kuchyně působila jinak než předchozího večera. Okna rámovaly vybledlé závěsy v nichž čas vyhlodal drobné dírky. Na parapetu se choulily muškáty probírající se z hlubokého spánku.

John už byl vzhůru. Přiložil dřevo do kamen a do večerní sedliny přidal několik vrchovatých odměrek kávy.

Pozorovala jsem ho z lavice. Chodil po kuchyni v oranžové mikině hellyhansen. Když se otočil spatřila jsem jeho tvář poprvé v denním světle a mimoděk jsem uhnula pohledem.

To nevadí řekl jsem na to zvyklý.

Prostřel na stůl šálky na kávu bábovku máslo a västerbotenský sýr. Pousmál se na mě snad jsem se dobře vyspala. Posadil se v ruce podšálek s kostkou cukru.

Co se dělo potom zeptala jsem se. Po bratrově smrti.

Teď jsem neuhnula pohledem naopak jsem si popálenínu která se mu táhla po polovině obličeje jako brázda ve vyschlé písčíně pečlivě prohlédla.

Po adamově smrti se všechno změnilo. Předtím jsme byli jako ostatní drobní zemědělci horko těžko jsme se užívali. Táta v zimě pracoval v lese a v létě lovil ryby. Když nebyl doma rozhodoval o všem adam ne máma. Ta sedávala na stoličce u dřezu a dojídala zbytky z našich talířů. Ne proto že by byla něco míň. Chtěla to tak.

Ponořil se do vzpomínek a na chvíli se odmlčel.

Táta vinil z adamovy smrti mě. Prý jsem ho mohl zachránit. Protože jsem měl navíc zaječí pysk a špatně jsem slyšel tak mě poslali do školy v örebro kde prý uměli léčit zaječí pysky i hluchotu.

Kolik ti tehdy bylo zeptala jsem se abych si v tom udržela přehled.

Mezi deseti a jedenácti.

Oblékla jsem se. Na spodky jsem si natáhla kalhoty. Ponožky a boty stihly uschnout. Pořád sněžilo ale už jenom trochu. Hustými oblaky se prodíralo slunce. Bude pěkný den.

Na tvář mu dopadalo měkké světlo. Chtěla jsem si sáhnout na jeho spálenou tvář a prohníst ji jako hlinu ale napadlo mě že by si to gesto mohl špatně vyložit.

Můžu se podívat do salonu než půjdu.

Jasně pojed.

Pokoj vypadal tak jak jsem si ho pamatovala. Vybledlé květinové motivy na stropě a jedna stěna obložená dřevem namořeným tak aby připomínalo kámen.

Dokonce i truhla tam ještě stála i když bez žlutých gumáků.

Ale stěny byly pokryté voskovanými plátny různých velikostí upevněnými sešívačkou. Na plátnech byly namalované scény. Oheň kouř tváře tráva seno části těla gumáky a ruce ztvárněné tak dovedně že vypadaly jako živé.

To je tvoje zeptala jsem se a on přikývl. Někdy maluju.

Už jsi je někomu ukázal ne neukázal byla jsem první.

Umíš malovat řekla jsem ohromená tím co vidím. Tak mě to zasáhlo že jsem musela odejít. Vycouvala jsem před sebou plátno a za sebou johna s popáleninou a hustými černými vlasy.

Neviděla jsem jenom plátna viděla jsem sebe svého bratra své rodiče. Jak se přiřítla matka. Jak ječela že musíme něco udělat. Zachraňte ho. Zvířata rozrušeně bučela. Kůň ržál zabij zabij.

John zvedl ruku na pozdrav. Já taky. Jakmile jsem za sebou zavřela dveře rozběhla jsem se a utíkala jsem dokud mi nedošel kyslík.

Dvě

Seděli jsme u bratra v kuchyni a pili whisky. Teda přesněji řečeno. Bratr pil whisky a já jsem pila čaj. Rozdělal oheň a já jsem se snažila nevidět všechnu tu špínu a nepořádek. Narodili jsme se pár minut po sobě a v mnohém si jsme podobní. Zvlášť na pohled. Jsme zrzaví a hubení máme zplihlé světlé vlasy a jsme tak nevýrazní že si nás nikdo nepamatuje jinak než jako dvojčata.

Proč jsi přijela stalo se něco zeptal se.

Ne nic zvláštního se nestalo řekla jsem a vzpomněla jsem si na obrazy v salonu.

Jenom jsem na velikonoce neměla žádné plány.

Večer plynul. Vzali jsme na procházku bratrova šedého norského losího psa a nebe bylo zase jasné a plné hvězd. Hafan nás rychle táhl. Teplota klesla na minus dvanáct a sníh pod botami křupal. Za stavením göranabäckströma už pouliční lampy nebyly ale svit sněhu a hvězd na nebi nám stačil.

Probírali jsme co nového. Kdo zemřel. Kdo onemocněl. Lov tetřevů v horách a úspěšné spáření jeho psa. O takových věcech se ve smalångeru mluví. Nebavili jsme se o tom proč od něj odešla emelie ani o úděsném stavu domu kde jsme prožili dětství.

I tu noc jsem spala na dřevěné rozkládací lavici. Neměla jsem ani sílu se vysvléct jenom jsem se přikryla kabátem a okamžitě usnula.

Druhý den jsem si natáhla gumové rukavice do kbelíku jsem napustila vodu s mýdlem a dala jsem se do systematického drhnutí všech místností. Odpoledne už stály na schodech černé odpadkové pytle plné plechovek od piva krabic od pizzy uschlých pokojových rostlin novin zkaženého jídla prázdných plechovek od psího žrádla lahví od alkoholu rozmláčených ozdob rozbitých fotorámečků a hromady rozstříhaného ženského oblečení.

Říká se že každý má něco v čem je dobrý. Mě bavilo sledovat jak se pod mýdlem znovu objevuje žilkování podlahy a jak dekorativní obložení stěn zase září. Líbilo se mi jak vařící voda rozpouští jídlo mastnotu breberky a další věci co vytvořily tvrdou krustu na kachlících a policích v lednici a velké spižírně. Dokonce mě bavilo i to jak otáčející se buben pračky rozpouští měsíce možná roky špíny na prádle záclonách koberečcích a oblečení a jak všechno nakonec větším do sušicí skříně. Hodlala jsem bratrovu úzkost uklidit stejně jako jsem uklidila tu svou. Bylo to jako hrát tetris. Kousky skládačky zapadaly do sebe a zaháněly zárodky jiných myšlenek.

Bratr seděl v kuchyni na lavici a lhostejně přihlížel. Sem tam si přihnul piva. Když byla lahev prázdná zašel si do spižírny pro další. Možná jsem přišla pozdě.

Prý jsi přespala u eskildabrännströma řekl.

Myslíš u johna zeptala jsem se a doufala že ještě něco dodá ale on ta svoje mlčenlivá ústa zase zavřel a zahleděl se do nebezpečného nekonečna.

Posadila jsem se vedle něj. Vzala jsem mu lahev z ruky a napila se vlažného piva.

Znáš johna zeptala jsem se.

Toho zná přece každý řekl bratr.

Ale já ne řekla jsem.

Nebydlí tam moc dlouho řekl bratr.

Možná řekla jsem a vrátila se do reality. Nemáš doma žádné jídlo musíme na nákup.

Naklonil se ke mně a kdybych svého bratra neznala myslela bych si že brečí.

Byl cítit zármutkem a potem. Položila jsem mu ruku kolem ramen a pohladila ho jako kdysi. Bude to dobrý řekla jsem. Bude to dobrý.

Tři

Vycouvala jsem džípem z garáže a pytle s odpadky naložila na korbu. Bratr si dával načas. Nakonec otevřel dveře a vypustil ven kočku. Ta se pátravě rozhlédla a vklouzla pod schody.

Potom se objevil bratr s kapucí na hlavě. Pátravě se rozhlédl a vklouzl na sedadlo spolujezdce. Začal horečně mačkat tlačítka aby zapnul topení.

Pleť měl šedivou. Dokonce i pihy mu pobledly. Vlasy se mu slepily do mastných pramenů které si neustále zastrkoval za uši.

Na zasněžené silnici to klouzalo a auto sebou při sjezdu z kopce škubalo. U odbočky k eskilubrännströmovi jsem zpomalila a dívala se po stopách ve sněhu. Sníh na té jediné cestě byl bezelstně nedotčený.

Nic o johnovi nevíš řekl bratr. Není to špatný člověk ale nic o něm nevíš.

Ne a on neví nic o mně odpověděla jsem. Až na to že jsem otcovražděkyně ale to ví každý.

Jo řekl bratr to ví každý. Až na to že otec nezemřel.

Lidi na nás jako vždycky zírali. Zastavovali se a pozorovali diptych před sebou dokud si neuvědomili že zírají a nevrátili se k cenovkám a datům spotřeby. Byl to malý

obchod ne o moc větší než hokynářský krámeček a nepatřil kreslené rodině icanderových i když se mu tak říkalo.

Místní icanderovi byli máma táta a synové. Prodávali tam odjakživa kam až mi paměť sahala. Nejmladšímu synovi bylo asi šedesát a kromě toho že teď měl pleš tak se vůbec nezměnil. Upřímně ho potěšilo že jsme přišli. Nemohl spoléhat na to že se do vesnice někdy někdo vrátí nebo snad přistěhuje. Maximálně sem může vláda dočasně nastěhovat nějaké chudé uprchlíky. Proto icanderovi obchod nikdy nezrekonstruovali ani nerozšířili. Zboží pořád leželo na vysokých policích podél zdí.

Tlačila jsem vozík a snažila se vymyslet nákup na pár dní dopředu. Bratr šel za mnou jako v transu a zapáchal ale pak si najednou všiml icandera seniora a zastavil se u zboží z dovozu.

Dvě plechovky artyčoků prosím řekl bratr a místo odpovědi se mu dostalo významného pohledu.

Artyčoky byly na polici úplně nahoře. Zaprášené jako konzervy z dob válečných přidělů. Prodávač si přitáhl schůdky a vyšplhal nahoru. My jsme stáli dole a sledovali jak se schůdky pod jeho vahou kymácejí. Panicander nebyl jenom tlustý byl obrovský. Zadek se mu třásl jako huspenina. Z podpaží se mu řinul pot. Z mocné hrudi se mu dral sípot.

Ježíši zašeptala jsem bylo to nutný.

Bratr se nehezky ušklíbl když prodávač sešplhal dolů a podal mu plechovky.

Prosím řekl panicander. Snad vám budou chutnat stejně jako minule.

Vyskládali jsme zboží na pult. Paníicanderová každou odpípnutou položku pojmenovala. Káva ano. Mýdlo ano.

Přepravka limonády ano. Tampony ano. Pomeranče ano.
Kapky do uší ano.

Pracovala v lékárně ve skáne řekl bratr.

Proč na tom záleží zeptala jsem se ale neodpověděl mi.
Plně ho zaměstnalo zírání na bledého chlápka co od nás nedokázal odtrhnout oči.

Ani se nedivím že se mi nechce chodit nakupovat zamumlal bratr a nacpal nákup do ručně ušitých plátěných tašek po matce.

Já osobně jsem někdy ráda budila pozornost aniž bych se o to musela jakkoli snažit. My dva jsme byli skoro ztělesněním stereotypů o dvojčatech byť jsme byli dvouvaječní. Četli jsme si myšlenky a doplňovali se.

Co dobrého chceš vařit z artyčoků zeptala jsem se když jsme zase seděli v autě.

Bratr se místo odpovědi zašklebil.

Ale vážně řekla jsem. Proč ho trápíš těmi plechovkami vždyť ti nic špatného neudělal.

Co ty o tom víš řekl mi.

Nic právě proto se ptám.

Bratr se pátravě zadíval z okna. Nestarej se řekl nakonec. Zajela jsem ještě na benzinku natankovat a koupit tabák.

Tak jste se vrátila řekla prodavačka ale já si nedokázala vybavit že bychom se znaly.

Jo prý jste přespala u táty. To máte štěstí že jste se v té bouři neztratila řekla aniž by se na mě podívala.

Bylo příšerné počasí odpověděla jsem. Tak vy jste jeho dcera dodala jsem čistě ze zdvořilosti ale to už se věnovala dalšímu zákazníkovi.

U stojanu s naftou stál fin s traktorem. Vrátit se k nám do vesnice bylo jako vrátit se do truman show. Všechno se

odehrávalo v cyklech. Lidi se pohybovali ve stále stejných vzorcích. Realita byla jako nekonečná smyčka. I ten fin s traktorem.

Hezká barva řekla jsem když jsem procházela okolo a on nadskočil jako bych ho vytrhla z myšlenek.

Teda jano řekl tebe jsem roky neviděl. Výraz ve tváři mu změkkl když mě poznal. Udělal pár kroků vpřed jako by mě chtěl obejmout ale pak se zarazil a strčil ruce do kapes overalu. Zlé jazyky tvrdily že je hloupý ale on byl jenom jiný. Držel se stranou.

Koupil jsem ho loni. Můžeš se projet jestli chceš nebo tě můžu svézt. Zrovna s tím jedu k olofssonům řekl a kývl k hovnocucu připevněnému za traktorem.

Dneska ne řekla jsem. Ale jindy by to šlo.

Takže se zdržíš.

To uvidíme odpověděla jsem a šla dál k autu ve strachu že se bratr už neudrží na nohou. Opíral se o dveře a kouřil. Chytila jsem ho za rameno a nacpala ho dovnitř. Musíme ještě stihnout skládku řekla jsem.

Chceš říct ekodvůr opravil mě pootevřel okénko a zapálil si další.

Jo jestli se to tak jmenuje.

Přestěhovali ho řekl bratr. Teď je u čističky. Má otevřeno v pondělky a čtvrtky od sedmi do dvanácti. Sudé týdny.

A liché týdny.

Zavřeno řekl.

Tak jsme to otočili domů.

Pamatuješ si jak jsme na skládce stříleli krysy vzduchovkou řekla jsem abych odlehčila atmosféru.

Jo to byla sranda řekl. Dokud jsi nestřelila rogeragrana do nohy.

Jo řekla jsem. Nebyls to náhodou ty.

Ty já já ty. Prostě jeden z nás.

Rozhodně ty řekla jsem. Domů nás vezly ty sběračky brusinek. Roger seděl vedle tebe a brečel. Z lýtka mu tekla krev a celou cestu řval.

Roger byl odjakživa srab řekl bratr.

Když jsme dorazili domů protože stavení u kippů byl pro mě pořád ještě domov odnesli jsme jídlo společně do sklepa. Dokonce i v tomhle tmavém studeném prostoru kde se schovávaly jenom potraviny a přezimující muškáty byl nepořádek. Bratr tam totiž nechodil kvůli cibuli a bramborám. Na zemi stál popelník s nedopalky a všude se povalovaly vypité plechovky piva. Hned se do mě dala zima.

Co tady dole děláš zeptala jsem se.

Vnímám řekl. Někdy mám pocit jako by nic nebylo skutečné. To pak slezu sem sednu si na zem a mrznu. Vnímám jak mrznu.

Můj bratr sešel ze správné cesty a potřeboval pomoci zpátky na nohy. Nejspíš skoro nejedl a žil jenom z cigaret a alkoholu. Byl vychrtlý jako žebrák.

Odpadky jsme společně nacpali do igelitky a po strmém schodišti jsme se vyškrábali zpátky nahoru.

Uvědomila jsem si že jsem si ještě nevzpomněla na henrika. Nebyl na to čas. Rozhodla jsem se že u bratra zůstanu o něco déle než jsem původně plánovala a zabydlela jsem se ve svém starém dětském pokoji. Bratr se opřel o zárubeň a díval se jak převlékám úzkou postel a dávám na ni další přehoz. Je to stejný světlý vlněný přehoz jako má john všimla jsem si. Bratr asi byl na stejné aukci.

Na stěnách pořád visely plakáty z časopisu okej i moje dětské kresby a obrazy které tady byly jenom proto že

někam se dát musely. Zůstaly tady dokonce i moje poklady z dětství. Kroužky na klíče mušle kočičí zlato a kamínky z pláže na ručně vyšívaných ubrusech kterých matka vyšila tolik že jich na půdě byly celé krabice.

Říkej si co chceš ale vyšívat teda uměla podotkl bratr. Odtáhl se od zárubně a sedl si na kraj postele.

Nepřijelas když onemocněla řekl. Ptala se po tobě a já jsem ti volal. Mohlas přijet.

Řekla jsem mu to samé co vždycky když mi volal. Že ji už nikdy nechci vidět. Živou ani mrtvou.

Vítr zase zesílil a stěny začaly vrzat ale v pokoji bylo teplo a příjemně jako by nikdy nevychladl.

Nikdy nevychladl řekl bratr. Trvala na tom aby tady bylo pořád teplo pro případ že by ses vrátila domů. Mně to přišlo zbytečné ale neměl jsem to srdce říct jí jak to je.

A jak to je zeptala jsem se. Oba jsme si odhrnuli pramínky vlasů za uši.

Proč jsme jí říkali matka a ne maminka máma mamka nebo klidně i siri. Matně jsem si pamatovala že nás to napadlo podle nějakého norského seriálu ale po tolika letech už jsme jí jinak říkat nemohli. Tátu jsme tím pádem při těch několika málo příležitostech kdy jsme o něm mluvili označovali za otce.

Bratr vstal zeptal se jestli nechci něco k jídlu nebo pití a potom odešel dolů k sobě.

Já jsem se vysvlékla. Vlezla jsem si pod lesklou červenou prošívanou peřinu a pokusila jsem se vybavit si noc na dřevěné lavici ve stavení eskilabrännströma ale místo toho jsem myslela na matku a na to jak nikdy nevypínala topení. Já jsem teď byla zpátky ve vyhřátém dětském pokoji

a ona ležela v domově ochrnutá po mrtvici. Možná někdy řekla jsem si a ťukla do mobilu. Seznam nepřijatých hovorů i přijatých zpráv byl prázdný.

Tamta by mu mohla sama od sebe zavolat nebo napsat. Co by tamta vlastně řekla. Možná ahoj. Nebo ahoj ráda jsem tě poznala díky za včerejšek hezké obrazy snad se zase uvidíme. Taky to tamta může nechat plavat. Tamta přece ani nemá jeho číslo.

Ráno byl dům úplně tichý a i když jsem připravila snídani a uvařila kávu dveře bratrova pokoje zůstávaly zavřené. Na rádiu jsem naladila monotónní předpověď počasí. Bude krásně. Vítr už ustal. Kapky vody visící ze střechy věstily jaro.

V kumbálu pod schody jsem našla bundu a pár rukavic které matka upletla. Byly tam dokonce i různě velké kozačky ze sobí kůže a se zvednutou špičkou. Napadlo mě půjčit si bratrovy lyže co stály venku opřené o schody. Všude mimo silnici byl pořád hluboký sníh a procházka po silnici by byla nuda.

Klíč ke skříni se zbraněmi visel na svém místě. Odemkla jsem ji hlavně ze zvědavosti a zjistila jsem že bratrův zájem o zbraně neochabl. Vytahovala jsem je jednu po druhé. Brala jsem je do ruky a potěžkávala je. Dívala jsem se do hledáček a nakonec se zamilovala do dvě stě dvacet dvojky co vypadala jako nová.

Vytáhla jsem ji opřela si ji o rameno a namířila na drozda. Sice se mi chvěly ruce ale pažba mi přišla dobře vyvážená a puška tak akorát těžká.

Teď můžeš střílet leda vrány. Bratr stál venku na schodech. Přešlapoval z jedné nohy na druhou. V jarním slunci mhouřil oči. Když promluvil z úst mu zavanul včerejší chlast.

Jenže tady už vrány nejsou. Aspoň v lese ne.
Pěkná puška řekla jsem je nová a bratr příkřvl.
Myslela jsem že máš radši dřevěné pažby.
Pokrčil rameny. Střel nám tetřeva.

Sníh byl sice mokrý ale jelo to dobře. Vydala jsem se dolů k lesní cestě která byla díky chatařům sjízdná i v zimě a kde lesní ptáci rádi sbírali štěrky co rozhazoval sypač. Puška na mých zádech nic nevážila. Slunce mě hrálo do tváří. Mysl jsem měla lehkou a moje smysly vnímaly ptáky poletující mezi stromy zvlášť havrany.

Po pár kilometrech jsem dojela k cestě zastavila jsem se a zaposlouchala se do zvuků lesa. Stromy se rozpínaly radostí z toho že mráz konečně polevil. Hromady sněhu s duňním sjížděly z větví. Tohle byl les mého dětství. Leskipových mě svýma jehličnatýma rukama hladil po zádech.

Otec nás naučil lovit. Všichni otcové co ve vesnici chodili na lov učili lovit i svoje potomky. Nejdřív jsme chodili s ním dokud jsme nebyli dost staří a nepořídili si průkaz. Pak jsme se stali řádnými členy spolku.

Měla jsem toho šmejda zastřelit a ne ho propíchnout vidlemi. Rovnou by chcípnul a nemohl by dál žít jako by se nic nestalo. Už jsem si skoro nepamatovala jak se to stalo nebo jsem to už zapoměla. K některým vzpomínkám jsem se nemohla dostat. Jako bych kladla jeden obraz vedle druhého z nichž většina je dokonale ostrá. Vidím ho jak bije matku vidím ho jak bije bratra. A pak najednou nevidím nic než lesklé obrazy. Ne bílé ale blyštivě lesklé jako vycíděná mosaz.

Něco vzletělo. Něco většího než havran. To tetřev se polekal mé přítomnosti a prchl ze skrýše. Opatrně jsem

vložila náboj do zásobníku a pomalu jsem se vydala k větvi tak akorát vysoké aby mi mohla posloužit jako podpěra.

Viděla jsem ho v hledáčku. Sklonila jsem zbraň zamířila jsem tetřevovi těsně pod prsa a položila prst na spoušť. Sledovala jsem poslední vteřiny ptačího života dokud se tetřev nezhroutil do sněhu a neznehybněl.

Dlouhé lyže se mi zapletly do borových větví. Od tetřeva mě dělilo necelých padesát metrů ale stejně jsem si nebyla jistá kam dopadl. Sundat si lyže a brodit se mokrým sněhem nepřicházelo v úvahu zapadla bych. Nejlepší bylo vydat se směrem který mi přišel pravděpodobný a doufat že slunce nezapadne příliš rychle kdyby mi to náhodou trvalo déle. Pod bundou mě svědil pot. Do pat mě tlačily srolované ponožky. Chtěla jsem toho ptáka hlavně najít a ujistit se že není jenom postřelený.

Kdybych aspoň věděla že jdu dobrým směrem. Vyletěl další tetřev a sice jsem od něj byla jenom pár metrů ale nestřelila jsem ho. Byla to samička. Predátora přepadl smutek. Samička hledá svého partnera jinak by se tolik nepřiblížila. Pod jediným smrkem mezi borovicemi ležel mrtvý tetřev.

Zvedla jsem ho. Pořádný kus přes čtyři kila. Přitiskla jsem ho k sobě jako spící dítě. Tělo bylo dosud teplé.

Čtyři

Bílá sobota. Vařili jsme. Stáli jsme vedle sebe a mluvili jazykem mlčenlivých. Krájeli jsme zeleninu do polévky z mníka. Bratr si do sklenice nalil víno. Jeho sílicí opilost byla zatím nenápadná.

Vyvrhla jsem tetřeva. Udělalo se mi špatně z napůl stráveného jehličí které se ze střeva vyhrnulo do dřezu a ze sebe samé protože jsem pytláčka. Stáhla jsem tetřeva z kůže a uložila jsem ho do mrazáku.

Žijí tetřevi v páru jako labutě zeptala jsem se bratra ale ten jenom zavrtěl hlavou.

Podej mi cibuli řekl. A tymián. Mám dojem že jsi v tom městě nějak zfafjnověla. Navíc labutí věrnost je mýtus. Labutě si klidně jsou nevěrné nebo se rozejdou. Všichni ptáci to tak mají. Samice hledají nové samce aby měly hezčí mláďata. Samci lítají na spontánní návštěvy k sousedkám.

Byli jsme stejně vysokí. Měli jsme stejné zplihlé vlasy a shrnovali jsme si je za uši. Naše bledá a zarudlá pokožka byla pihovatá. Málokdy jsme se usmívali což byla škoda protože jsme měli silné a rovné zuby. Zajímalo by mě v čem si jsme podobní uvnitř.

Zůstaneš tady dlouho zeptal se a zvedl ke mně skleničku.

Jak to myslíš zeptala jsem se.

Jestli tady chceš bydlet.

Chvíli jsme mlčeli. Uvažovala jsem co je správná a co špatná odpověď a jestli něco takového vůbec existuje.

No řekla jsem odevzdaně já nevím. Ještě jsem bratrovi neřekla o práci a o henrikovi. Doteď se mě na nic nezeptal.

V pečovatelské službě je volné místo řekl. Maria nedávno zemřela. Teda zemřela jak se to vezme.

Jak to myslíš.

Nijak odpověděl a schoval se za zvuky zeleniny prskající v horké šťávě.

Jedli jsme mlčky. Nebylo to nepříjemné ticho protože jsem slyšela co si myslí. Myslel si že jsem mu chyběla a že chce abych tady bydlela. Prostřeli jsme v salonu. Na empírovém stole jsme rozložili matčin vyšívaný ubrus a na lustru jsme zapálili svíčky.

Po jídle si bratr zapálil cigaretu a párkrát potáhl.

Potom jsme si začali povídat. Mluvili jsme o všem kromě toho co nás ničilo.

Až do ranních hodin stál můj vybitý notebook na stole vedle lahví od vína křehkých šálků od kávy a koňakových skleniček.

Vyplnila jsem přihlášku na pozici pečovatelky v pečovatelské službě obce smalånger a klikla na odeslat.

Musí být vážně zoufalí jestli zaměstnají někoho kdo jim pošle halabala sepsanou žádost ve tři čtvrtě na jednu v noci o velikonoční neděli prohlásila jsem a shrábla drobky do dlaně.

Tak na pečovatelky a na ježíše co leží v jeskyni a čeká na vzkříšení řekl bratr.

Tak na nás a na církevježíšekristasvatýchposledníchdnů
odpověděla jsem a nejistým krokem jsem vyšla po schodech
k plakátu týmu z ms 1974. To jsem ještě nebyla na světě.
Plakát jsem koupila na blešáku a připevnila jsem ho na zeď
připínáčky. Ta jména jsem si četla jako modlitbu.

Ale ještě něco jsem tu noc musela udělat.

Vytočila jsem stoosmnáctstoosmnáct a poprosila jsem
aby mě přepojili na johnabrännströma ze smalångeru.

Nezněl moc překvapeně.

Díky za poslední zamumlala jsem.

Taky děkuju. Máte se s bratrem fajn.

Jde to odpověděla jsem a uvědomila jsem si jak jsem
unavená. Že mě z lyží bolí záda a že všechno důležité co
jsem chtěla říct je pryč.

Uvidíme se zeptala jsem se.

Ano.

Položili jsme to. V duchu jsem usnula s jeho tělem u mých
kostnatých nohou. Potom jsem běžela kanálem voda mi
sahala do pasu a já jsem věděla že jsem si měla na něco
vzpomenout. Ale nedokázala jsem si vybavit na co.

Pět

Svívalo. Z rána se stalo dopoledne poledne a odpoledne dřív než jsem se posadila na okraj postele a zarudlýma očima se zadívala na světle žlutou tapetu. Pomalu jsem se rozpomněla na včerejší večer. Odepsala jsem na nabídku práce a zavolala jsem johnovi. V břiše mi začínala hlodat tasemnice jak mi postupně docházelo že jsem se zahnízdila v husté pavučině dětství která mě z téhle vesnice už nepustí.

Po panice se dostavila kocovina. Georgåbyericson ralf-edström ronniehellström staffantapper ovekindvall a další fotbalisté na mě shlíželi ze stěny. Viděli smutnou postavku se svěšenými koutky na malé posteli. Postavička znovu usnula a když se probudila den se chýlil k večeru.

Uvařila jsem kávu a zaklepala na bratra. Uvnitř bylo ticho nebylo slyšet chrápání ani dech i když jsem ke dveřím přitiskla ucho.

Odklidila jsem zbytky večere a přitom jsem rovnou vytrěla pár skříněk. Uklidit zamést uklidit zamést uklidit zamést uklidit zamést opakovala jsem si jako mantru už natolik při smyslech že mi cesta ke stavení eskilabrännströma připadala proveditelná.

Uklidnila jsem psa a půjčila si džíp. Bylo to kousek. Vlastně jsem jenom sjela z kopce projela křižovatku a odbočila doprava na nezpevněnou cestu.

Dům byl ponořený ve tmě a dvůr opuštěný. Třeba maloval nebo spal. Nevzpomínala jsem si jestli jsme si dohodli nějaký čas.

Nepřišel mi otevřít a bylo zamčeno. U nás lidi obvykle nezamykali. A když ano tak klíč pověsili na hřebík vedle dveří nebo ho nechali v zámku. Tady žádný klíč na hřebíku nebyl a dveře zůstávaly zamknuté.

Už podruhé ten den jsem stála za dveřmi a pátrala po známkách života.

Stavení stálo na malém kopečku obrácené zadní stranou k lesu a vedle něj stará bouda na pečení chleba stodola a chlívek. Sníh byl ze dvora odhrnutý traktorem až ke kůlně.

Vydala jsem se ke stodole klouzalo to. Vypadala udržovaně. Žádné stopy po shořelých stozích sena a udušených dětech.

Otočila jsem klíčem a na prahu stodoly mě ovanul pach dětství. Stání pro krávy připoutané řetězy k silným obojkům. Kóje pro telata se zbytky slámy úplně jsem je viděla před sebou. Včera narozená telátka na nejistých nožkách která oddělili od mámy pouhé hodiny po porodu a odsoudili je k porážce. Slyšela jsem jak bučí za mámou. Jak jim kráva o kus dál odpovídá. Strkala jsem k nim ruce a nechávala si ocucávat prsty a potom on. Otec v pracovní kombinéze s knoflíky na břicho. Černé holínky a jeho široká záda co vždycky jako by říkala zmiz ta telata musí pryč. Dělej něco užitečného. Uklidni ty zmetky.

Moje oči si postupně zvykly na šero. Ve stáčírně mléka svatyni která se vždycky udržovala v úzkostlivé čistotě se po stěnách rozpínaly velké pavučiny a podlahu pokrývaly hromady naváté špíny.